INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING

Nyheter från IFN

nr 5 • 2019

EU behöver en ny syn på entreprenörer

Foto: Karl Gabor

Annika Ström Melin, Magnus Henrekson, Hans Stråberg, Katarina Areskoug Mascarenhas och Mats Persson i samtal i Näringslivets Hus.

Reformer på sex områden, det är vad som krävs för att få ett mer dynamiskt och konkurrenskraftigt företagande. Det menar IFN-forskarna Niklas Elert och Magnus Henrekson som tillsammans med Mark Sanders, Utrecht University, skrivit den nya boken *The Entreprenurial Society: A Reform Strategy for the European Union*. Boken presenterades vid ett seminarium i Näringslivets Hus den 12 september.

Journalisten Annika Ström Melin modererade samtalet mellan Magnus Henrekson, vd IFN, Hans Stråberg, styrelseordförande Atlas Copco, Katarina Areskoug Mascarenhas, chef för EU-kommissionens representation i Sverige och Mats Persson, ekonomisk-politisk talesperson för Liberalerna. Reformerna som presenteras i boken handlar bland annat om lagstiftning, socialförsäkringar och beskattning.

Boken är en del av EU-projektet FIRES i vilket 46 forskare från nio olika europeiska institutioner har jobbat i tre och ett halvt år. Projektet är nu avslutat. Boken kan laddas ner gratis på ifn.se.

Foto: Karl Gabor

Magnus Henrekson presenterar boken The Entrepreneurial Society: A Reform Strategy for the European Union.

Ny studie visar: Längre skolterminer ger bättre livschanser

Therese Nilsson, IFN och Lunds universitet, är en av forskarna bakom en studie om undervisningstidens längd i grundskolan. – Vår studie visar att mer tid i skolan är bra, säger Therese Nilsson. Hon förklarar att det dessutom spelar roll vid vilken ålder denna extra skoltid ges: ju tidigare desto bättre. Studien är en av de första i sitt slag och har nyligen accepterats för publicering i den akademiska tidskriften *Journal of the European Economic Association* med titeln ”The Long-Term Effects of Long Terms: Compulsory Schooling Reforms in Sweden”. De andra forskarna bakom studien är Martin Fischer, Karolinska Institutet och University of Duisburg-Essen, Martin Karlsson, University of Duisburg-Essen och Nina Schwarz, University of Duisburg-Essen. I studien har forskarna tittat på två parallella utbildningsreformer som ökade undervisningstiden i den svenska grundskolan på 1930- och 1940-talet: dels förlängning av terminer, dels ett extra skolår. Reformerna gav i praktiken ungefär lika mycket extra undervisningstid. Men effekterna av de två reformerna är dock slående olika: längre terminer hade betydande effekter på inkomst och pensioner – särskilt för kvinnor, medan ett extra skolår hade en mindre inverkan på utfall senare i livet.

– Våra resultat tyder på att det är möjligt att påverka ett barns kognitiva utveckling genom mer undervisningstid i yngre åldersgrupper, skriver forskarna.

– Till skillnad från tidigare studier visar vi att längre terminer kan vara ett viktigt policyredskap för att förbättra färdigheter, som senare i livet påverkar arbete, inkomst och pension, förklarar Therese Nilsson.

IFN Kort och gott

Per Skedinger ska utreda minimilöner för EU-kommissionen. Han har av EU-kommissionens program för sysselsättning och social innovation (EaSI) fått i uppdrag att författa en studie om kollektivavtalsreglerade minimilöner i de nordiska länderna.

Magnus Henrekson har av regeringen utsetts till en av två nomineringspersoner som ska lämna förslag till ordförande och övriga styrelseledamöter för Lunds universitet för verksamhetsperioden 1 maj 2020 – 30 april 2023. Den andra nomineringspersonen är Maria Arnholm, tidigare jämställdhetsminister och Liberalernas partisekreterare.

Shon Ferguson har utnämnts till docent vid Stockholms universitet.

Nya på IFN:

Daniel Waldenström är verksam på IFN sedan 15 augusti efter att ha varit gästprofessor vid Sorbonne (Paris School of Economics) sedan 2016.

Thor Berger, fil. dr Lunds universitet, är fr.o.m. 1 augusti forskare på IFN.

Daniel Knutsson, fil.dr Stockholms universitet, är fr.o.m. 1 juli ordinarie IFN-forskare efter att tidigare ha varit affilierad till IFN.

Eleanor Johansson och Glenn Nielsen har anställts som nya forskningsassistenter. Anders Gustafsson, ekon.dr, Örebro universitet, Aljoscha Janssen, docent vid Singapore Management University och Bengt Söderlund, fil.dr University of Virgina, är nya affilierade forskare vid IFN.

Eva Malm Öhrström är ny kommunikationschef sedan 1 september. Hon efterträder Elisabeth Precht, som gått i pension.

Tre frågor till Eva Malm Öhrström:

Vad har du arbetat med tidigare?

– Jag har jobbat som journalist och kommer närmast från SVT, där jag framför allt har arbetat som redaktör för Gomorron Sverige, Rapport och Aktuellt men jag har också jobbat som reporter och programledare.

Vad har lockat dig till IFN?

– Möjligheten att fortsätta arbeta med samhällsfrågor och att få sprida forskningsbaserad kunskap.

Finns det plats i dag för forskning i nyhetsflödet?

– Ja, det finns plats, men utrymmet är trångt. Därför är det viktigt att visa att forskningen är relevant för samhället i stort. Och att berätta så att även en publik utan djupare kunskaper i ämnet förstår. *Text: Elisabeth Precht*

1939-2019 INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING
Forskning igår, idag och imorgon

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. *Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är* peer reviewed. *Här redovisas några av de studier som nyligen accepterats för sådan publicering.*

Roger Svensson och Andreas Westermark, ”Renovation Monetae: When Gesell Taxes Worked”. *International Economic Review.*

En Gesell-skatt på pengar tillämpades redan under medeltiden. Gamla mynt förklarades ogiltiga och skulle växlas in mot nya till förannonserade växlingskurser och datum. Vår modell visar att en låg växlingskurs, lång tid mellan indragningarna och en hög bestraffning vid användning av gamla mynt gav människor incitament att använda nya mynt.

Richard Öhrvall och Sven Oskarsson, ”Practice Makes Voters? Effects of Student Mock Elections on Turnout”. *Politics.*

I många länder genomförs skolval där elever får lägga sin röst i ett hypotetiskt parlamentsval. Syftet är att öka unga människors politiska intresse och självförtroende. I denna studie på svenska data finner vi dock att erfarenheten av att ha gått i en skola som anordnat skolval inte har någon inverkan på senare valdeltagande.

Colin A. Carter och **Shon Ferguson**, ”State Trading Deregulation and Prairie Durum Wheat Production”. *Canadian Journal of Agrigultural Economics.*

I Kanada avreglerades ett av världens största statliga handelsföretag inom jordbruket 2012. En av de viktigaste grödorna som företaget reglerade var durumvete, som är råvaran i pasta, bulgur och couscous. Denna studie visar att reformen effektiviserade produktionen av durumvete, bland annat genom en geografisk omfördelning.

Marco di Maggio, Amir Kermani och **Kaveh Majlesi**, ”Stock Market Returns and Consumption”. *Journal of Finance.*

Denna studie undersöker hur avkastning på börsen påverkar hushållens konsumtion. Vi utnyttjar data över de svenska hushållens aktieinnehav och finner att den marginella utgiftsbenägenheten av värdeökningar i innehavet är större i den nedre halvan av förmögenhetsfördelningen än i den övre.

Magnus Henrekson, Özge Öner och Tino Sanandaji, ”The Refugee Crisis and the Reinvigoration of the Nation State: Does the European Union Have a Common Asylum Policy?”. *The European Union and the Return of the Nation State*

Officiellt hävdas att EU har en gemensam flyktingpolitik. De överenskommelser som gjorts lämnar dock stort handlingsutrymme till de enskilda medlemsländerna, vilket ger dem möjlighet att reglera flyktinginvandringen och ändå följa internationella avtal. EU är inte heller en optimal region för flyktingmottagande.

Andreas Bergh, ”Hayekian Welfare States: Explaining the Co-Existence of Economic Freedom and Big Government. *Journal of Institutional Economics.*

Vanligen mäts den offentliga sektorns storlek med totala skatter eller offentliga utgifter. Dessa mått fångar emellertid inte hur mycket kunskap som centrala beslutsfattare måste ha för att den skattefinansierade verksamheten ska bli framgångsrik. Allt som staten gör är inte lika beroende av kunskapen hos dessa beslutsfattare.

Petter Berg, Ola Palmgren och **Björn Tyrefors**, ”Gender Grading Bias in Junior High School Mathematics”. *Applied Economics Letters*.

Denna studie visar att det finns en stor skillnad mellan hur pojkar respektive flickor presterar på det så kallade Stockholmsprovet i början på gymnasiet i relation till betygen från grundskolan i matematik. I genomsnitt får pojkar som gör Stockholmsprovet fler provpoäng än flickor, men har samtidigt sämre betyg med sig från grundskolan.

Erik Lindqvist, Robert Östling och **David Cesarini**, ”Long-run Effects of Lottery Wealth on Psychologial Well-being”. *Review of Economic Studies.*

Vi undersöker effekten av att vinna på lotteri på olika mått av livstillfredställelse. Lotterivinnare är mer nöjda med livet även ett decennium efter att de vunnit. Däremot finner vi ingen statistiskt säkerställd effekt på lycka eller mental hälsa.

Christina Håkansson**, Erik Lindqvist** och **Jonas Vlachos**, ”Firms and Skills: The Evolution of Worker Sorting”. *Journal of Human Resources.*

I denna studie undersöker vi data över intelligens och social förmåga från den militära mönstringen för att mäta hur sorteringen av arbetskraft mellan privata företag utvecklats under perioden 1986–2008. Våra resultat visar att sorteringen efter förmåga ökade med omkring 40 procent.

1–3 juli | Under Almedalsveckan deltog en rad IFN-forskare i publika seminarier, men även som talare på luncher/middagar för särskilt inbjudna. Lars Calmfors, Mårten Blix, Gabriel Heller Sahlgren, Henrik Jordahl, Per Skedinger och Johan Wennström var alla i Visby för att berätta om sin forskning. Foto: KPMG

4 september |Åsa Hansson: Bolagsskatten bör sänkas.

Vid ett seminarium om en skatterapport publicerad av SNS, sa Åsa Hansson att Sverige som litet land behöver sänka bolagsskatten för att stå sig i en allt mer globaliserad konkurrens. I panelen deltog Urban Hansson Brusewitz, gd Konjunkturinstitutet och Erik Åsbrink, tidigare finansminister (S).

12 september | Prisad för forskning om geografins betydelse för företag och företagare.

Özge Öner, IFN och Universty of Cambridge, mottog Unga forskarpriset 2019 för "betydande insatser för vår förståelse av entreprenörskap", sa priskommitténs ordförande Martin Andersson, professor vid Blekinge Tekniska Högskola. Priset delas ut årligen av Entreprenörskapsforum.

11 september | Mårten Blix i panelsamtal om konkurrensen i den svenska banksektorn ordnat av Svenska Bankföreningen.
När nya, helt digitala, aktörer etablerar sig på bankmarknaden kommer de svenska bankerna få se en ökad konkurrens, sa Mårten Blix: – Sverige är ett litet land, men när stora internetgiganter ger sig in på bankmarknaden, kommer de ha ett enormt informationsövertag.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev

Redaktör: Eva Malm Öhrström, eva.malmohrstrom@ifn.se; tfn 08-665 4525. Ansvarig utgivare: Magnus Henrekson.